

Aan de gemeenteraad van de gemeente Gennep
(cc aan college van B&W)

Onderwerp: Rekenkamerbrief 'De Accountant onderzocht'.

Datum: 22 september 2023

Geachte raad,

Zoals u bekend is, hebben wij een onderzoek uitgevoerd naar de inzet van de accountant in 2022. In onze rekenkamerbrief van 20 juli 2023 hebben we aangegeven een rekenkamerbrief dit najaar hierover aan uw raad te bieden.

Bij de start van het onderzoek hebben we in april 2023 een plan van aanpak vastgesteld. Hierin is het onderzoek afgebakend, zijn de onderzoeksvragen geformuleerd en is de onderzoeksmethode aangegeven.

Het doel van de accountant is het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie over de ingeschatte risico's op een afwijking van materieel belang door middel van het opzetten en implementeren van geschikte manieren om op deze risico's in te spelen (bron: Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants).

Onze **bevindingen** willen we in deze rekenkamerbrief aan u kenbaar maken en zijn:

Werkwijze

De accountant voert een interim controle uit door te toetsen in hoeverre de administratieve organisatie en interne beheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen. De processen die meer dan 1% van de totale lasten¹ behelzen zijn de zogenoemde processen van financiële materialiteit. Van deze processen toetst de accountant de administratieve inrichting en interne beheersing. Dat betekent dat de risico's inzichtelijk zijn en dat ze worden beheerst. Mede op basis van de uitkomsten van de interim controle bepaalt de accountant de omvang van de werkzaamheden tijdens de jaarrekeningcontrole.

Interimcontrole

Bevinding accountant

De accountant concludeert op basis van de uitgevoerde interim controle dat de administratieve organisatie en interne beheersing voldoen aan de daaraan te stellen eisen. Ten aanzien van de processen waarbij nog onvoldoende interne beheersmaatregelen zijn ingebouwd, zijn op een goede manier aanvullende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden geregeld.

Bevinding Rekenkamer

De definitieve managementletter is in december opgeleverd. Indien de accountant tijdens de interim controle constateert dat de administratieve organisatie en interne beheersing bij één of meer processen niet voldoen aan de daaraan te stellen eisen, is er nagenoeg geen tijd om de gewenste bijstelling van de processen te realiseren in het lopende boekjaar. De gemeente is

¹ Dit betreft het percentage dat de controlerend accountant hanteert in het kader van de materialiteit. Hierbij zal met name de 1%-norm voor fouten relevant zijn. De gemeenteraad is vrij om ieder percentage te kiezen binnen de bandbreedte, maar afwijkende percentages vergen naar verwachting wel uitleg. Fouten die onder de verantwoordingsgrens liggen, hoeven bijvoorbeeld niet te worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, maar kunnen wel van invloed zijn op de materialiteit en daar dan wel boven de grens uitkomen.

dan onvoldoende 'in control', waardoor er een verhoogd risico wordt gelopen dat uit de jaarrekeningcontrole bevindingen komen op het gebied van rechtmatigheid en/of getrouwheid. Dit is in Gennep niet aan de orde. Toch is het advies om de interim controle rond september te plannen, zodat er voldoende tijd is om, waar nodig, bij te sturen.

Jaarrekeningcontrole

Bevinding accountant

De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. De uitgevoerde werkzaamheden hebben geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2022, voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Bevinding Rekenkamer

Uit het definitieve accountantsrapport kunnen geen conclusies worden getrokken over het verlopen proces. Wel zijn er steeds meer werkzaamheden door toenemende wet- en regelgeving waaraan door zowel organisatie als accountant extra aandacht moet worden besteed. Voorbeelden zijn het toenemende aantal specifieke uitkeringen (SPUK) die via SiSa verantwoord worden; de rechtmatigheidsverklaring van het college die ook aandacht in de paragraaf bedrijfsvoering vraagt; de invoering van de WOO, waarbij er een extra paragraaf aan de jaarstukken moet worden toegevoegd; de extra focus op fraudepreventie, waardoor er een frauderisicoanalyse wordt gevraagd.

Overige onderzoeksvragen.

De onderzoeksvragen zoals in het plan van aanpak geformuleerd zijn beantwoord in de bijlage.

Bevinding Rekenkamer

De accountantscontrole geeft voldoende en geschikte controle-informatie zoals in het doel daarvan is omschreven.

De evaluatie van het proces en de werkzaamheden over 2022 heeft plaatsgevonden op 22 augustus 2023. Daarvan is een verslag gemaakt en er zijn actiepunten geformuleerd. M.b.t. de gemaakte kosten over 2022 constateren we dat e.e.a. conform de offerte is uitgevoerd en gedeclareerd. Verder is de opdracht goed geformuleerd en zijn de prestaties geleverd.

Op grond van het voorafgaande komen we tot de volgende aanbevelingen (gericht aan uw college daar het zaken betreft die op hun vlak liggen):

- a. Zorg in de planning ervoor dat de interim controle rond september beschikbaar is zodat er nog ruimte beschikbaar is voor bijsturing.**
- b. Blijf scherp inzake regie omtrent de uitvoering van zaken zoals ook in het evaluatieverslag vermeld staan.**

De bevindingen en conclusies geven voor ons **geen aanleiding tot een verder onderzoek**. Een zorgpunt is wel dat er slecht één partij heeft ingeschreven bij de aanbesteding. Dit is ook in andere gemeenten het geval. We beseffen dat de gemeente Gennep hier niet direct invloed op heeft maar dat dit een landelijke situatie betreft.

Mocht u een nadere toelichting hierop wensen of nog nadere vragen hebben dan horen we dit uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

De Rekenkamercommissie gemeente Gennep.

Bijlage: De Onderzoeksvragen beantwoord

Hieronder worden de onderzoeksvragen van een antwoord (*cursief*) voorzien.

- a. Wie heeft de opdracht versterkt en wat was krediet?

Op 20 december 2021 heeft de gemeenteraad besloten tot de gunning van de accountdiensten 2022-2025 aan Astrium (zaak nr 530005). In 2022 € 63.500 begroot. De feitelijke opdracht is op basis van de offerte van Astrium op 21 december 2021 door de griffier en de burgemeester (namens B&W) verstrekt.

- b. Hoe is de opdrachtverstrekking naar de accountant verlopen, wie heeft de opdracht gekregen?

Zie punt a.

Aanvullend kan aangegeven worden dat er Europese aanbesteding over de aanbesteding van de accountdiensten 2022-2025 in de zomer van 2021 heeft plaatsgevonden en dat deze geleid heeft tot 1 inschrijving. In het raadsvoorstel van 15 november 2021 (raadsbesluit 20 december 2021) is dit nader uiteengezet.

- c. Welke opdracht is precies verstrekt, voor welke termijn en ligt dit goed vast?

De opdracht is verwoord in de offerte en nader in een door beide partijen getekende overeenkomst zijn o.a. de verantwoordelijkheden van beide partijen aangegeven.

- d. Welke prestaties zijn er vastgelegd en is hieraan voldaan? De prestaties van de accountant zijn opgeleverd.

- e. Hoe was het procesverloop (o.a. afstemming met auditcommissie)?

De managementletter n.a.v. de interim controle 2022 is in de audit commissie besproken met de accountant dd. 6-2-2023

De jaarstukken 2022 zijn in de raadsvergadering van 5 juni 2022 vastgesteld. De auditcommissie heeft zich op 15 mei de jaarstukken besproken en heeft een positief advies afgegeven.

- f. Hoe was de sturing/regie hierbij zowel van de opdrachtgever als opdrachtnemer? Zie punten a. en b.

- g. Zijn de afgesproken producten/prestaties geleverd in 2022 en aan wie? De producten zijn geleverd aan college en raad.

- h. Wat waren de kosten en wijken deze af van de offerte voor 2022?

De eindfactuur is op 23 juni 2023 ontvangen en betrof:

(1) controle van de jaarrekening €63.500 en

(2) op basis van werkelijke inzet en urenbesteding controle van de SiSa regelingen €22.835."

In het contract met Astrium (dd 19 jan 2022, zaaknr 537885 staat: "Separaat verlangde controleverklaringen die (nog) niet zijn opgenomen in het programma van eisen, of in de regelingen die onder de SiSa-verantwoording vallen, zullen worden afgerekend op basis van werkelijke tijdbesteding en afzonderlijk te maken afspraken."

De afrekening van de SiSa- kosten (uren) heeft plaatsgevonden op basis van werkelijke bestede uren. Een nadere specificatie daarvan is voorhanden.

i. Indien ze afwijken is daar een onderbouwing en opdracht voor beschikbaar? *Zie punt i*

j. Hoe kijken zowel opdrachtgever als – nemer terug op de opdracht, is er een evaluatiemoment?

Een evaluatiemoment heeft plaatsgevonden op 22 augustus 2023, daarvan is verslag gemaakt waarin de bevindingen zijn verwoord en actiepunten zijn geformuleerd.

k. Hoe is e.e.a. voor 2023 geregeld? (wat ligt al vast)

Dit ligt vast in het raadsbesluit van 20 december 2021 en de opdrachtbevestiging en contracten tussen de gemeente en Astrium/Flynth die daarna gesloten zijn. Op 22 augustus zijn hier nadere afspraken over gemaakt en vastgelegd in het verslag.